

Magyar Tudományos Akadémia Pécsi Területi Bizottsága

*II. Filozófia-, Történettudomány- és Néprajztudományok
Szakbizottsága
Neveléstörténeti Munkabizottság*

Egészség – Pedagógia – Tudomány

A PTE BTK Nevelés- és Művelődéstörténeti Tanszéke, az MTA PAB
Neveléstörténeti Munkabizottsága és a PTE Egyetemi Levéltára
közös konferenciája

MTA PAB Székház
Pécs, Jurisics M. u. 44.
2025. november 20-22.

2025. november 20.

13.00-13.15: **Köszöntő**

dr. habil. Molnár-Kovács Zsófia a PTE BTK Nevelés- és
Művelődéstörténeti Tanszékének vezetője, a PTE BTK
Neveléstudományi Intézetének igazgatója

dr. habil. Pusztafalvi Henriette az MTA PAB Neveléstörténeti
Munkabizottságának elnöke

Lengvári István a PTE Egyetemi Levéltárának igazgatója

Helyszín: Előadóterem

A konferencia megnyitása:

Dr. habil. Bene Krisztián a PTE BTK dékánja

Elnök: Dr. Tigyi Zoltánné Dr. habil Pusztafalvi Henriette, henriette.tigyi@etk.pte.hu

Titkár: Dr. Takács Zsuzsanna Mária, takacs.zsuzsanna@pte.hu

Nyitóelőadás:

13.15-13.55: Prof. Dr. Forrai Judit (SE): „Nők a boncoló-asztal mellett” – az első női orvosok megküzdési nehézségei Magyarországon

13.55-14.05: hozzászólások

14.05-14.10: szünet

1.szekció: vezetője – Lengvári István főlevéltáros (ig., PTE EL)

14.10-14.25: **Pusztafalvi Henriette** habil. PhD (egy. docens, PTE ETK): Szexuális nevelés kérdései hazánkban a két világháború közötti időben

14.25-14.40: **Nóbik Attila** habil. PhD (egy. docens, SZTE JGYPK): Nemi nevelés a két világháború közötti szegedi egyetemen

14.40-14.55: **Ozsváth Judit** PhD (adjunktus, BBTE): Dienes Valéria szemléletváltásának hatása a mozdulatművészeti munkásságára

14.55-15.10: hozzászólások

15.10-15.45: Kávészünet

2.szekció: vezetője – Pusztafalvi Henriette habil. PhD (egy. docens, PTE ETK)

15.45-16.00: **Frank Tamás** PhD (adjunktus, SE PAK): Egy szociáldemokrata ellenzéki a Nemzetgyűlésben: Kéthly Anna sajtóreprézntációja az oktatáspolitikai diskurzus keretében

16.00-16.15: **Rácz Márk** (MFE): Szemelvények a Debreceni Orvostudományi Egyetem Marxizmus-Leninizmus Intézetének 1959–1989 közötti történeteiből

16.15-16.30: **Farkas Zsuzsanna** (PhD hallgató, PTE OTDI): Lánycserkészlet Bácskában 1921 és 1944 között

16.30-16.45: **Maisch Patrícia** PhD (adjunktus, PTE BTK): Az emlékkönyvek forrástani besorolása és neveléstörténeti kutathatósága

16.45-17.00: hozzászólások

2025. november 21. (péntek)

Nyitóelőadás:

9.00-9.30: Bodgán Melinda PhD (OPKM Múzeum igazgatója):
**Folklorizálódás a tudománytörténetben. Fikciók és tények
Gruby Dávidról**

9.30-9.40: hozzászólások

9.40-9.45: szünet

1. szekció: vezetője – Takács Zsuzsanna Mária PhD (adjunktus, PTE BTK)

9.45-10.00: **Molnár-Kovács Zsófia** habil. PhD (egy. docens, PTE BTK): A hazai tankönyvi illusztrációkutatások történeti íve és eredményei

10.00-10.15: **Ottrok Evelin** (PhD hallgató, PTE OTDI): A népmesék pedagógiai célú alkalmazása, az 1928 és 2025 között keletkezett kisdédóvó- és óvodai nevelést szabályozó dokumentumokban, módszertani segédanyagokban és szöveggyűjteményekben

10.15-10.30: **Demeter Gáborné** PhD (adjunktus, MATE NTI): A fonómimikai jelrendszer alkalmazása – Tomcsányiné Czukrász Róza hagyatéka a mai olvasástanításban

10.30-10.45: **Varga Evelin** (PhD hallgató, PTE OTDI): Kanizsai Dezső és a ritmus szerepe a logopédiában

10.45-10.55: hozzászólások

10:55-11:15: Kávészünet

2. szekció: vezetője – Somodi Imre PhD (adjunktus, PPHF)

11.15-11.30: **Németh Dóra** PhD (adjunktus, SOE BEPK) - **Faragó Beatrix** habil. PhD (docens, SOE BEPK): „Az egészség pedagógiája”: Testnevelés, higiénia és egészségnevelés szerepe a hatvanas évek óvónőképzésében

11.30-11.45: **Nemes-Wéber Zsófia** (doktorjelölt PTE OTDI, tanársegéd PTE KPVK): Óvodaegészségügy és lélektan szerepe a magyar óvónőképzésben az 1950-es 1960-as években

11.45-12.00: **Darvai Tibor** PhD (adjunktus, ELTE BGGYK): A család, a szülő és a nő tematikája a Köznevelés hasábjain 1945 és 1950 között

12.00-12.15: **Takács Zsuzsanna Mária** PhD (adjunktus, PTE BTK): Egészségügyi kérdések a pécsi zárdában

12.15-12.30: hozzászólások

12.30-13.15: Ebéd

3. szekció: vezetője – Molnár-Kovács Zsófia habil. PhD (egy. docens, PTE BTK)

13.15-13.30: **Lengvári István** (főlevéltáros, ig. PTE EL): A klinikák és az egészségügyi ellátás kiépülése Pécsen az 1920-as és 1930-as években.

13.30-13.45: **Dezső Krisztina** (muzeológus, PTE EK és Tkp.): Reuter Camillo gyűjtemény és kiállítás a Pécsi Tudományegyetem

13.45-14.00: **Pálmai Dóra** (muzeológus, PTE EK és Tkp.): Reuter Camillo közéleti tevékenységének megjelenése a korabeli sajtóban

14.00-14.15: **Schwarzwölder Ádám** PhD (tudományos munkatárs, VERITAS Történetkutató Intézet és Levéltár): Csáky Albin bécsi irathagyatékának neveléstörténeti forrásértékéről

14.15-14.30: hozzászólások

14.25-15.00: Kávészünet

4. szekció: vezetője – Maisch Patrícia PhD (adjunktus, PTE BTK)

Előadóterem

15.00-15.15: **Vörös Katalin** (doktorjelölt PTE OTDI, PTE BTK tanársegéd): „Útmutatás a józan munkásság testi épsége és

gyarapodása érdekében”. Az egészségnevelés szerepe a dualizmus kori iparoktatásban.

15.15-15.30: **Máté-Sneff Marianna** (levéltáros, MNL BVL): Egy baranyai arisztokrata hölgy, gr. Majláth Györgyné közéleti szereplése és tevékenysége

15.30-15.45: **Németh Andrásné Farkas Gabriella** (PhD hallgató, PTE OTDI): Az iskolai hétköznapiakban megbújó Erzsébet királyné-emlékezet

15.45-16.00: **Cseh Gizella** (PhD hallgató, PTE ETDI): Hugonnai Vilma életpályája a Semmelweis Egyetem Központi Levéltár dokumentumai tükrében

16.00-16.15: hozzászólások

5. szekció: vezetője – Darvai Tibor PhD (adjunktus, ELTE BGGYK)

Helyszín: Tigyi József Tanácsterem

15.00-15.15: **Hoffer János** (pedagógia BA, PTE BTK, a Magyar Honvédség Légi Műveleti és Irányítási Központ 12 Radarszázad RHP kezelője): Hazafias-honvédelmi nevelés múltja és jelene

15.15-15.30: **Somodi Imre** PhD (adjunktus, PPHF): A pécsi jezsuita Pius Gimnázium az 1920-as években

15.30-15.45: **Bércesi Richárd** PhD (kutató): A pécsi bányavidék 1940-es, és az 1950-es években létrehozott elemi szintű és általános iskolái

15.45-16.00: **Farkas Claudia** habil. PhD (egy. docens, PTE KPVK): Mozgalmi nevelés és az iskola

16.00-16.15: **Ács Marianna** PhD (adjunktus, PTE BTK): Tanítási gyakorlatok a középiskolai tanárképzésben 1777-től napjainkig

16.15-16.30: hozzászólások

2025. november 22. (szombat)

Nyitóelőadás:

9:00-9:30: **Bene Krisztián** habil. PhD (egy. docens, PTE BTK): **A francia Ellenállás soraiban tevékenykedő magyar orvosok a második világháborúban**

1. szekció: vezetője – Molnár-Kovács Zsófia habil. PhD (egy. docens, PTE BTK)

9.30-9.45: **Tóth Szilárd** PhD (egy. docens, BBTE): Méhes Gyula, az 1944-ben Németországba deportált Egyetemi Tanzászlóalj gyógyszerészhallgatóinak az „örangyala”

9.45-10.00: **Fehér Andrea** PhD (egy. docens, BBTE): Családi emlékezet és tudásátadás. Egy orvosdinasztia levéltárának tanulságai

10.00-10.15: **Köő Artúr** PhD (Magyarságkutató Intézet, tanársegéd NKE NITK): A 20. század eleji erdélyi román nemzetiségi iskolák bezárásainak okairól

10:15-10:25: hozzászólások

10:25-11:00: Kávészünet

2. szekció: vezetője – Mohr Szilárd PhD (kutató)

11.00-11.15: **V. Molnár László** CSc (ny. egy. docens, a történettudomány kandidátusa): Gyöngyössi Pál, II. Katalin udvari orvosa. Egy „hungarus” medikus karriertörténete – felolvassa Takács Zsuzsanna Mária

11.15-11.30: **Szalai Ágnes** (doktorjelölt, ELTE TDI, HUN-REN BTK TTI tudományos segédmunkatárs): „...derék medicinae doctor...”. Köpeczi János, Bornemissza Anna erdélyi fejedelemasszony orvosa

11.30-11.45: **Zsohárné Stummer Krisztina** PhD (kutató): A nők munkába állásának társadalmi megítélése 19-20. századi sajtóforrások alapján

11.45-12.00: **Halmi Bettina** (Székesfehérvári SZC Bugát Pál Technikum): A középfokú óvónőképzés kezdetei Székesfehérváron

12.00-12.15: hozzászólások

12.15-13.15: Ebéd

3. szekció: vezetője – Lengvári István főlevéltáros (ig. PTE EL)

13.15-13.30: **Halász Imre** prof. emeritus (BGE): Gyógyszertárak és gyógyszerészek Zala megyében. Egy "láttelep" 1850-ből.

13.30-13.45: **Kutas Jenő** (gyógyszerész): Than Károly különleges kénvegyületre lelt a Harkányi Gyógyfürdő vizében

13.45-14.00: **Nechita Alexandra** (PhD hallgató, Babeş-Bolyai Tudományegyetem): Elzárt kapuk, nyitott elmék. Zsidó orvostanhallgatók és az értelmiségi pálya ellehetetlenítése a zsidóellenes rendelkezések tükrében Kolozsváron

14.00-14.15: **Rucska Andrea** PhD (főiskolai tanár, ME), **Bodáné Kovács Terézia Ibolya** (diplomás ápoló), **Perge Anna** (tanársegéd, ME): Fertőző betegségek és gyermekhalandóság a századfordulón – Társadalmi és közegészségügyi összefüggések a halálteki statisztikák tükrében

14.15-14.30: **Szekér-Mihon Anikó** (PhD hallgató, PTE ETDI): Az egészségnevelés megvalósulása hazánkban 2000- 2020 között

14.30-14.45: hozzászólások

14.45-15.00: Jenei Lúcia Donatella (LFZE, MA hallgató) zongora koncertje

15.00: a konferencia zárása

A konferencia online követhető az alábbi felületen:

Topic: Egészség – Pedagógia – Tudomány

Time: Nov 20, 2025 13:00 AM Budapest

Nov 21, 2025 09:00 AM Budapest

Nov 22, 2025 09:00 AM Budapest

Every day, until Nov 22, 2025, 3 occurrence(s)

Join Zoom Meeting

<https://us06web.zoom.us/j/83032093286?pwd=nnzUad4UQpKoYyC5ApLRkjbMd0gfPe.1>

Meeting ID: 830 3209 3286

Passcode: 000976